

Uvodna riječ urednika

Poštovani čitateljice i čitatelji, zadovoljstvo mi je predstaviti prvi ovogodišnji broj časopisa *Holon*, odnosno naše drugo izdanje u kojem uključujemo i recenzirane radove. Naime, kao što u prošlom broju navedoh, *Holon* smo preobrazili u znanstveno-stručni postdisciplinarnan časopis koji objavljuje teorijske, istraživačke i metodologijske radove što podliježu recenziji (najmanje dvije anonimne recenzije) kao i one što ne podliježu tom postupku. Temeljno smo usmjereni objavljivanju radova iz humanističkih i društvenih znanosti, ali i radovima iz svih znanstvenih područja što se temelje na inter-, multi- ili transdisciplinarnosti. Također, valja istaknuti kako posebice pozitivno vrednujemo kritički utemeljene radove, odnosno radove sa znanstveno utemeljenim kritičkim odmakom.

Navodeći temeljne informacije o *Holonu* prilika je ukratko se osvrnuti i na pojedine stavke novijih zbivanja što se izravno ili neizravno tiču i našeg časopisa, odnosno na zadnjih mjeseci rasplamsalu raspravu o pooštavanju uvjeta za izbor u znanstvena zvanja.

Dakle, prije svega bih jasno istaknuo kako podržavam insistiranje na većoj kvaliteti, odnosno izvrsnosti. Međutim, smatram kako to nikako ne smije biti birokratski, neprofesionalan (npr. insistiranje na neprikladnim bibliografskim bazama, na bazama koje uopće nemaju jasne kriterije odabira časopisa, bazama koje se zadnjih nekoliko godina uopće ne obnavljaju, odnosno ne zaprimaju zahtjeve novih časopisa i sl.) i jednodimenzijski postupak, odnosno kako se ne bi trebao temeljiti samo na scijentometriji. Naravno, jasno je da ne postoji idealan pristup vrednovanju znanstvenog stvaralaštva ali polazim od toga da bi se pri takvom postupku trebalo uključiti čim više različitih kriterija vrednovanja (kvalitativnih i kvantitativnih), odnosno kako bi isto trebalo biti integralno. Nažalost, trenutni pristup potiče puki formalizam pri čemu se kvantiteta nameće kvaliteti. Tako ispada da se vrijednost nečijeg znanstvenog stvaralaštva temeljno procjenjuje pukim zbrajanjem radova što se navode u

trenutno popularnim bibliografskim bazama pa na taj način dolazimo do paradoksa kako nije važno što se napiše nego gdje se napiše. U svakom slučaju, baze ne bi trebalo glorificirati i mistificirati jer su kriteriji za ulazak u njih velikim dijelom čisto formalne prirode. Odnosno, u istima se prilikom odlučivanja o prihvaćanju časopisa, između ostaloga, vrednuje broj objavljenih radova po svesku, broj objavljenih izvornih znanstvenih radova, prisutnost na internetu i sl.¹ Jasno je da takvi parametri mogu značajno utjecati i na kvalitetu časopisa, odnosno potaknuti nekvalitetno prihvaćanje i vrednovanje radova. Stoga ni ne čudi da se u časopisima što su prisutni u trenutno cijenjenim bazama često može naići na nekvalitetne, nesuvisle ili nerealno klasificirane radove.

Srećom, u svijetu se sve više uviđa neprimjerenost trenutno dominantnog načina vrednovanja tako da ne iznenađuje što je krajem prošle godine pokrenuta hvalevrijedna inicijativa, od strane Američkog društva za staničnu biologiju te skupine urednika i izdavača znanstvenih časopisa, poznatija kao *The San Francisco Declaration on Research Assessment*, i to s ciljem razvijanja kvalitetnijeg vrednovanja znanstvenog stvaralaštva (vidjeti <http://am.ascb.org/dora/>).

Upravo bih u tom kontekstu istaknuo kako se, bez obzira na navedeno, *Holon* nastoji pozicionirati, prije svega, na kvaliteti a ne na puko kvantitativnim ili tehničkim parametrima. Primjerice, i u ovom smo broju, kao i u prošlom, mogli objaviti sve pristigle radove te nekritički podijeliti čim više klasifikacije istima a čime bi puno brže i lakše prodrli u pojedine razvikane baze te bi samim time *Holon* postao privlačniji većem broju autora/ica za objavljivanje njihovih radova. Međutim, odabrali smo teži, i za nas jedino ispravan, put što se temelji samo na kvaliteti. Dapače, želja je na neki način postaviti/revitalizirati određene parametre kvalitete koji se sve više zapostavljaju. Stoga, svi su prihvaćeni radovi podvrgnuti

¹ Uostalom, vrijedi istaknuti, a što se može pročitati i u deklaraciji koju par redaka dalje navodim, kako je faktor odjeka (engl. *impact factor*), izračunat prema tvrtki *Thomson Reuters*, što je vlasnik cijenjenih bibliografskih baza *Current Contents*, *Web of Science* i *Journal Citation Reports*, prvotno stvoren kako bi se knjižnicama olakšalo prepoznati časopise za nabavku, odnosno nije stvoren u cilju vrednovanja znanstvene kvalitete članaka u časopisima.

strogoj recenziji i kategorizaciji eksperata/tkinja (kojima se iskreno zahvaljujem na pomoći i suradnji) te su u velikom broju slučajeva i dorađivani prema uputama recenzije ili uredništva, dok smo neke radove i odbili. Drugim riječima, jasno je kako polazimo od toga da je vrednije objaviti dva kvalitetna rada naspram deset nekvalitetnih.²

U svakom slučaju, zaključno, nadam se kako će se, općenito govoreći, prilikom vrednovanja znanstvenog stvaralaštva pažnja sve više usmjeravati kvaliteti samih radova a ne trenutnoj popularnosti časopisa u kojima su objavljeni. Odnosno, da će se vrednovanje temeljiti na čitanju radova a ne pukom zbrajanju koliko ih je tko i gdje objavio.

Što se tiče samog sadržaja broja što je pred vama, znanstveni suradnik dr. sc. Joško Sindik i odgojiteljica Ranka Đunđenac u svojem članku prilažu vrijedne rezultate izvornog terenskog istraživanja o opisima, odnosno implicitnim teorijama, inteligencije kod predškolske djece jednog hrvatskog vrtića. Rad predstavlja kvalitetan i ne toliko čest, posebice za hrvatske okvire, prilog tematici te dobro polazište za daljnja istraživanja ali i promišljanja o predškolskom odgoju i edukaciji. S druge strane, književnica i dr. sc. Jadranka Brnčić pridružuje se s vrijednim radom u kojem predstavlja aspekte fenomenološke hermeneutike značajnog francuskog filozofa Paula Ricœura, odnosno prvenstveno njegovo razumijevanje hermeneutike sumnje i hermeneutike obnavljanja smisla, kao i njihova prijepora. U svakom slučaju, misao Paula Ricœura područje je užeg znanstvenog interesa doktorice Brnčić tako da nije zgoroga navesti kako je kolegica prošle godine objavila i knjigu *Svijet teksta: Uvod u Ricœurovu hermeneutiku* a koja predstavlja prvu znanstvenu monografiju na hrvatskom jeziku posvećenu ovom cijenjenom mislitelju. I u konačnici, iz Grčke nam se ponovno javlja

² U kontekstu navedenog, od ovog broja uvodimo i dodatni sustav vrednovanja radova. Naime, čest je slučaj, posebice unutar društvenih i humanističkih znanosti, da se kvalitetnim radovima dodjeljuje čim vrednija, odnosno »viša« klasifikacija nevezano za njihovu realnu kategorizaciju. Primjerice, kvalitetnim se preglednim radovima često dodjeljuje kategorija izvornog znanstvenog rada. Navedeno smatram neispravnim, odnosno kontraproduktivnim jer je jasno što to po svojem sadržaju, strukturi i sl. čini određenu kategoriju rada. Dakle, rad može biti manje ili veće kvalitete bez obzira na klasifikaciju, odnosno, primjerice, postoje slabiji izvorni kao i vrhunski pregledni znanstveni radovi. Upravo stoga, brojkama od 1 do 10, što označava raspon od slabo do izvrsno, orijentacijski ćemo vrednovati kvalitetu radova unutar njihovih kategorija.

profesor Panajiotis Asimopoulos, i to s radom (što smo ga preveli sa srpskog) u kojem prikazuje kategorizacije ličnosti kiklopa Polifema u pjesničkim djelima pojedinih grčkih i rimskih antičkih književnika.

U Pjesničkom kutku pjesnikinja Lidija Milković prilaže nam tri svoje pjesme. Njezin je kolega pjesnik Vigor Vukotić predstavlja sljedećim rečenicama: »Lidija Milković mlada je pjesnikinja rođena u Pleternici kraj Požege. Studira na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu — ruski jezik i književnost te indologiju. Iako do sada nije mnogo objavljivala, razlog čemu je i njezin doživljaj pjesništva — tvrdi kako joj je pisanje potreba, izbacivanje emocija i način čišćenja same sebe — godine 2008. u kategoriji mladih pjesnika osvojila je prvu nagradu na Goranovom proljeću. Pjesme koje objavljujemo njezini su noviji radovi, nastali protekle godine. Karizmatična i osebujna osobnost Lidije Milković prepoznaje se i u njezinim radovima, u kojima hrabro prkosi ustaljenim pjesničkim formama, a po potrebi vlastitog nadahnuća i svjetova prilagođava ili izmišlja nove riječi i pomiče granice slobodnih stihova.«

Nadalje, mladi filozof i lingvist Ljudevit Fran Ježić pridružuje nam se s vrijednim prijevodom tzv. Göttingenske recenzije *Kritike čistoga uma* njemačkog filozofa Immanuela Kanta. Naime, 19. siječnja 1782. godine u Göttingenu objavljena je anonimna recenzija legendarne Kantove knjige, i to u trećem broju časopisa *Göttingenski učenjački glasnik (Göttingische Anzeigen von gelehrten Sachen)*, pod nadzorom Kraljevskog društva znanosti, odnosno preciznije u njegovu dodatku (*Zugabe zu den Göttingischen gelehrten Anzeigen*) na stranicama 40 do 48, u tisku Johanna Christiana Dietricha. U svakom slučaju, radi se o vrlo značajnom kritičkom osvrtu što je pobudio povećano zanimanje i reakciju samog Kanta; stoga, onima što žele širi uvid u navedenu recenziju svakako preporučam i članak »Suočenje zdravoga razuma i kritičkoga uma po Göttingenskoj recenziji *Kritike čistoga uma*«, također kolege Ježića, a što je prihvaćen za objavu u časopisu *Filozofska istraživanja*. Naravno, zahvaljujem se Göttingenskoj državnoj i sveučilišnoj knjižnici (*Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen*), kao vlasniku recenzije, na dopuštenju objave prijevoda.³

³ Izvorni je tekst dostupan i u digitalnom obliku, i to na njihovoj web stranici *Göttinger Digitalisierungszentrum* (<http://gdz.sub.uni-goettingen.de/gdz/>).

Također, ovdje svakako koristim priliku istaknuti da me posebno raduje što u današnje vrijeme kada se sve manje čita i na vlastitom hrvatskom jeziku, odnosno sve više samo površno usvajaju znanja preko različitih pojednostavljenih i vrlo često nepotpunih i krivo akcentiranih izvora (*Power Point* prikazi, skripte i sl.), imamo primjer mladog čovjeka što u svojim filozofijskim istraživanjima koristi izvorne spise na njemačkom, ali i grčkom i engleskom jeziku. Dakle, ohrabrujuće je da, bez obzira na trenutne socio-kulturne okolnosti koje potenciraju čisto drugačiji pristup, postoje pripadnici mlađe generacije što su nepokolebivi u svojim istraživanjima te idu, uvjetno rečeno, težim ali svakako istinitijim i, dugoročno, isplativijim putem.

Zadnji prilog u ovom broju prilaže student antropologije i filozofije Lovre Čulina, i to s prvog javnog predstavljanja (drugo je održano otprilike dva mjeseca kasnije u knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića) moje knjige *Integralna teorija Kena Wilbera*.

I u konačnici, osim što vas pozivam da nam se pridružite svojim priložima te želim ugodno čitanje, vrijedi navesti kako naslovnici i ovog broja krase fotografija naše članice Silve Kalčić.

Vanja Borš